

Bryssel 26.2.2020
COM(2020) 100 final

KOMISSION TIEDONANTO

Tiukennettua valvontaa koskeva päivitys - Kreikka, helmikuu 2020

{SWD(2020) 45 final}

TAUSTA

Kreikan talouskehitystä ja - politiikkaa seurataan talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ja asetuksen (EU) N:o 472/2013⁽¹⁾ mukaisen tiukennetun valvonnan kehyksen puitteissa. Kreikkaan kohdistuvan tiukennetun valvonnan toteutuksesta annetuissa täytäntöönpanopäätöksissä⁽²⁾ otetaan huomioon se, että Kreikan on keskipitkällä aikavälillä hyväksyttävä edelleen toimenpiteitä, joilla pyritään puuttumaan talous- ja rahoitusvaikeuksien todellisiin tai mahdollisiin syihin, ja toteutettava rakenneuudistuksia, joilla tuetaan vankkaa ja kestävää talouskasvua.

Tiukennettu valvonta muodostaa kattavan kehyksen talouden kehityksen seurannalle ja sellaisten politiikkatoimien toteuttamiselle, joita tarvitaan talouden kestäväen elpymisen varmistamiseksi. Sen puitteissa arvioidaan säännöllisesti talous- ja finanssialan viimeaikaista kehitystä Kreikassa sekä seurataan valtion rahoitusehtoja ja päivitetään velkakestävyysanalyysia. Tiukennetun valvonnan puitteissa myös arvioidaan Kreikan 22. kesäkuuta 2018 kokoontuneelle euroryhmälle antamaa yleistä sitoumusta siitä, että se jatkaa

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 472/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, rahoitusvakautensa osalta vakavissa vaikeuksissa olevien tai vakavien vaikeuksien uhasta kärsivien euroalueen jäsenvaltioiden talouden ja julkisen talouden valvonnan tiukentamisesta (EUVL L 140, 27.5.2013, s. 1).

⁽²⁾ Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1192, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2018, Kreikkaa koskevan tiukennetun valvonnan käyttöönotosta (EUVL L 211, 22.8.2018, s. 1), komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/338, annettu 20 päivänä helmikuuta 2019, Kreikkaan kohdistuvan tiukennetun valvonnan jatkamisesta (EUVL L 60, 20.2.2019, s. 17), komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/1287, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2019, Kreikkaan kohdistuvan tiukennetun valvonnan jatkamisesta (EUVL L 202, 31.7.2019, s. 110) ja komission täytäntöönpanopäätös C(2020) 901, annettu 19 päivänä helmikuuta 2020.

Euroopan vakausmekanismin ohjelman mukaisesti hyväksytyjä uudistuksia, saattaa ne päätökseen sekä varmistaa, että rahoitustukiohjelmassa hyväksytyjen tärkeiden uudistusten tavoitteet saavutetaan. Tiukennetun valvonnan puitteissa seurataan niin ikään erityissitoumusten täytäntöönpanoa. Tavoitteena on saattaa keskeiset rakenneuudistukset päätökseen sovittuihin määräaikoihin mennessä (vuoden 2022 puoliväliin asti ulottuvalla jaksolla) kuudella keskeisellä alalla, jotka ovat i) finanssipolitiikka ja julkisen talouden rakenne, ii) sosiaalipalvelut, iii) rahoitusvakuus, iv) työ- ja tuotemarkkinat, v) yksityistäminen ja julkishallinnon uudistus⁽³⁾. Kymmenen erityissitoumuksen täyttämisen määräaika oli vuoden 2019 lopussa, ja tässä raportissa arvioidaan, miten kyseisissä sitoumuksissa on edistytty. Myös aiempien sitoumusten jatkotoimia seurataan.

Tämä on viides Kreikkaan kohdistuvaa tiukennettua valvontaa koskeva raportti. Se annetaan yhdessä Kreikkaa koskevan vuoden 2020 maaraaportin kanssa talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä. Tämä raportti perustuu komission yhdessä Euroopan keskuspankin edustajien kanssa Ateenaan 22.–24. tammikuuta 2020 tekemän tarkastuskäynnin havaintoihin⁽⁴⁾. Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) osallistui tähän prosessiin ohjelman jälkiseurantajaksonsa (Post Program Monitoring Cycle) yhteydessä, kun taas Euroopan vakausmekanismi osallistui ennakkoarvointijärjestelmänsä puitteissa sekä Euroopan komission ja Euroopan vakausmekanismin yhteistyösuhteista 27. huhtikuuta 2018 allekirjoitetun yhteistyöpöytäkirjan mukaisesti.

KOKONAISARVIOINTI EDISTYMISESTÄ UUDISTUKSIA KOSKEVISSA SITOUMUKSISSA

Tässä raportissa todetaan, että Kreikka on edistynyt hyvin täyttäessään erityisiä uudistussitoumuksia, joiden määräaika oli vuoden 2019 lopussa. Hallituksen toteuttamilla tai ilmoittamilla täydentävillä toimenpiteillä ne pystyttäneen täyttämään suunnitellusti ennen tiukennettua valvontaa koskevaa kuudetta raporttia, joka on määrä antaa toukokuussa 2020. Tämä edellyttää Kreikan viranomaisten jatkuvaa sitoutumista erityisesti finanssisektorilla, jolla tarvitaan merkittäviä lisätoimia.

- Vuoden 2019 loppuun mennessä täytettäväksi sovittuihin kymmeneen erityissitoumukseen sisältyy merkittäviä uudistuksia, joilla pyritään tehostamaan Kreikan julkisen sektorin toimintaa, lisäämään sosiaalipolitiikan vaikuttavuutta, edistämään yksityistämishjelmaa ja parantamaan entisestään liiketoimintaympäristön laatua. Viranomaiset ovat täyttäneet tai ovat piakkoin täyttämässä joitakin keskeisistä sitoumuksista, kuten julkisten tulojen riippumattoman viraston (Independent Authority for Public Revenue, IAPR) valmiuksien parantamiseen tähtäävät uudistukset ja julkisen sektorin digitaaliset organisaatiokaaviot, jotka ovat osa henkilöstöhallinnon strategiaa. Muiden keskeisten sitoumusten toteutusaikatauluja on mukautettu hankkeiden monimutkaisuuden tai periytyvien viivästysten vuoksi. Tämä koski esimerkiksi vähimmäistulojärjestelmän työmarkkinapilarin käyttöönottoa, jolla pyritään edistämään pitkäaikaista ja kestävä työllisyyden kasvua, ja yksityistämishjelmaa huolimatta siitä, että edellisen raportin antamisen jälkeen

⁽³⁾ https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

⁽⁴⁾ EKP:n henkilöstö osallistui tarkastuskäyntiin EKP:n toimivallan mukaisesti ja tarjosi näin asiantuntemusta finanssisektoria koskevasta politiikasta ja makrotason kriittisistä kysymyksistä, kuten julkisen talouden kokonaistavoitteista, kestävydestä ja rahoitustarpeista. Tätä käyntiä edelsi 13.–21. tammikuuta 2020 tehty tekninen tarkastuskäynti.

toimien toteutus on edennyt hyvin. Kattavampi katsaus on liitteessä. Viranomaisia kannustetaan esittämään täydentäviä toimenpiteitä, joilla varmistetaan riittävä edistyminen uudistuksissa, joiden aikatauluja on mukautettu. Tämä koskee esimerkiksi julkista varainhoitoa ja yrityksille aiheutuvaa sääntelytaakkaa.

- Jatkuvien sitoumusten osalta voidaan todeta, että Kreikan omaisuudenhoitoyhtiön (Hellenic Corporation of Assets and Participations) strategisen suunnitelman täytäntöönpano on käynnissä, ja useissa omaisuuseräsuunnitelmaan kuuluvissa toimissa on edistytty. Sen sijaan maksurästien poistamissuunnitelman täytäntöönpanoa ja terveydenhuoltomenoista takaisinperittävän osuuden perintää on nopeutettava. Rahoitussektorin sitoumusten osalta on edistytty jonkin verran uudistuksissa, joita tarvitaan järjestämättömien lainojen siivoamiseksi pois taseista. Tiettyjä tärkeitä toimia on kuitenkin edelleen merkittävästi priorisoitava ja nopeutettava. Erityisesti kotitalouksien maksukyvyttömyystapausten ruuhkan purkaminen on aikataulusta jäljessä, ja edistyminen onnistuneiden sähköisten huutokauppojen esteiden poistamisessa on edelleen vähäistä.
- Viranomaiset ovat samanaikaisesti edistyneet vuoden 2020 puoliväliin mennessä täytettävissä sitoumuksissa, joita arvioidaan vuoden jälkipuoliskolla. Viranomaiset jatkavat toimiaan tiiviissä yhteistyössä toimielinten kanssa ja toteuttavat euroryhmän sitoumuksia pidemmälle meneviä toimenpiteitä osana laajempaa uudistusohjelmaansa esimerkiksi hyvän säädöskäytännön, digitaalisen hallinnon ja koulutuksen aloilla.

KOKONAISTALOUDEN JA JULKISEN TALOUDEN NÄKYMÄT

Vuonna 2019 jatkuneen talouden elpymisen odotetaan vahvistuvan tulevaisuudessa.

Taloukskasvun odotetaan olevan pääasiassa viennin vahvan kehityksen ansiosta 2,2 prosenttia vuonna 2019, mikä ylittää selvästi euroalueen keskiarvon, joka on 1,2 prosenttia. Vahva matkailukausi lisäsi palvelujen vientiä, mutta myös tavaroiden vienti pysyi vakaana huolimatta euroalueen hitaammasta kasvusta. Taloukskasvun odotetaan kiihtyvän 2,4 prosenttiin vuonna 2020, kun kotimainen kysyntä saa uutta vauhtia positiivisten odotusten ja vuoden 2020 talousarvioon sisällytetyn kasvua edistävän verotuksen painopisteen siirtymisen tukemana. Työmarkkinoiden elpymisen odotetaan jatkuvan, ja työttömyyden odotetaan laskevan 15,2 prosenttiin vuonna 2020. Inflaation ennustetaan pysyvän hitaana lähitulevaisuudessa.

Talousnäkyymiin kohdistuu edelleen sekä positiivisia että negatiivisia riskejä.

Viimeaikaiset tilastolliset tarkistukset ja indikaattorit, jotka kuvaavat yritysten ja kuluttajien odotuksia, viittaavat positiivisiin riskeihin vuosina 2019 ja 2020. Ennuste on edelleen varovainen, kun otetaan huomioon ulkoisen sektorin vaikutus kasvuun vuonna 2020, myös yksikkötyökustannusten hidas kasvu Kreikassa. Sen sijaan Kreikan vientimarkkinaosuuksien kasvu vuonna 2019 ja sitä edeltävinä vuosina voi osoittautua kestävämmäksi, erityisesti jos samalla tuottavuus paranee. Negatiiviset riskit liittyvät pääasiassa epävarmaan geopolitiiseen tilanteeseen ja pitkittyneisiin poliittisiin jännitteisiin laajemmalla maantieteellisellä alueella sekä suunniteltujen julkisten investointihankkeiden vajaatoteutukseen ja niiden kotimaiseen kysyntään kohdistuviin vaikutuksiin. Ennusteen toteutuminen edellyttää tiukennetun valvonnan puitteissa sovittujen uudistusten jatkamista. Erityisesti investointirahoituksen tarjoaminen pankkisektorin välityksellä riippuu rahoitusalan uudistusten nopeasta täytäntöönpanosta. Uudistusten tarkoituksena on tukea pankkien välityskapasiteettia.

Vuoden 2019 alustavien tietojen perusteella Kreikan odotetaan ylittävän perusylijäämätavoitteensa, joka on 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja julkisen talouden tavoitteensa viidentenä peräkkäisenä vuonna. Perusylijäämän odotetaan olevan noin 4 prosenttia vuonna 2019, kun otetaan huomioon heikoimmassa asemassa oleville kotitalouksille jaettu 186 miljoonan euron ”sosiaalinen osinko” ja jäljellä olevan julkisen palvelun velvoitteen (200 miljoonaa euroa) täyttäminen vuoden lopussa. Tämä vastaa noin 1,6 prosentin nimellistä ylijäämää suhteessa BKT:hen, kun taas euroalueella nimellisen rahoitusaseman ennustetaan olevan 0,8 prosenttia alijäämäinen suhteessa BKT:hen. Edellisessä raportissa ennakoitu 3,8 prosentin ylijäämä suhteessa BKT:hen on ennen vuoden lopussa suoritettavia maksuja nyt noin 4,2 prosenttia. Ero johtuu pääasiassa sosiaaliturvamaksuista ja veroista saaduista odotettua suuremmista tuloista sekä kulutusmenojen ennakoitua pienemmästä toteutumisesta. Osa korkeammasta tulototeutumisesta johtui kertaluonteisista tekijöistä.

Julkiset investoinnit olivat 1,1 prosenttia pienemmät suhteessa BKT:hen kuin alun perin oli suunniteltu, mutta niillä oli pitkälti neutraali vaikutus rahoitusasemaan. Puuttuakseen julkisten investointien määrärahojen toistuvaan vajaakäyttöön viranomaiset ovat aloittaneet toimintasuunnitelman täytäntöönpanon parantaakseen määrärahojen käytön seurantaa. Toimintasuunnitelma on tällä hetkellä aikataulussa, ja se on tarkoitus toteuttaa vuoden 2021 loppuun mennessä. Suunnitelmat hankkeiden valmisteluvälineen perustamiseksi ovat alkuvaiheessa, mutta odotuksena on, että ne auttavat lisäämään julkisten investointien määrärahojen käyttöä ja parantamaan niiden kohdentamista. Julkisten investointien talousarvion alikäyttö on kasvava huolenaihe myös teknisessä työssä, joka koskee arvopaperimarkkinaohjelman (SMP) ja nettorahoitusvaroja koskevan sopimuksen (ANFA) mukaisten tuottojen mahdollista käyttöä sovittuihin investointeihin (ks. myös jäljempänä).

Viranomaiset ovat alkaneet toteuttaa vuoden 2020 talousarviota, joka edellisessä raportissa arvioitiin julkisen talouden tavoitteen (3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen) mukaiseksi. Kevääksi odotetaan syntyvän finanssipoliittista liikkumavaraa lisätoimenpiteiden rahoittamiseksi. Hallitus pyrkii jälleen alentamaan kiinteistöveroja (ENFIA) ja samalla kasvattamaan sen veropohjaa sekä alentamaan erityistä yhteisvastuumaksua ja sosiaaliturvamaksuja. Tämän vuoksi heinäkuussa 2019 ilmoitettua yhtiöveron asteittaista alentamista 20 prosenttiin saatetaan lykätä. Näitä toimenpiteitä arvioidaan julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategian valmistelun yhteydessä toukokuussa 2020. Samalla arvioidaan uudelleen eräitä vuoden 2020 talousarvioon sisältyviä vähäisiä finanssipoliittisia toimenpiteitä. Julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategian odotetaan myös heijastavan tulevaa eläkeuudistusta, jota suunnitellaan tällä hetkellä julkisen talouden näkökulmasta neutraalisti korkeimman hallinto-oikeuden vuonna 2019 antaman päätöksen mukaisesti, sekä pankkilainoihin liittyvien maksettaviksi vaadittavien valtiontakausten määrän selvittämisestä aiheutuvia kustannuksia, joiden arvioidaan olevan 1,1 prosenttia suhteessa BKT:hen viiden vuoden aikana.

Kun otetaan huomioon muuttovirtojen kiihtyminen, Kreikan viranomaiset ovat huomauttaneet, että nykyinen muuttoliikkeen mukauttaja ei anna täyttä kuvaa muuttoliikkekriisin kokonaiskustannuksista⁽⁵⁾. Sovitun muuttoliikkeen mukauttajan perusteella perusjäämästä voidaan poistaa BKT:hen suhteutettuna enintään 0,2 prosenttia

⁽⁵⁾ Muuttoliikkeen mukauttajan määritelmä on komission lausunnossa Kreikan alustavasta talousarviosuunnitelmasta, SWD (2018) 516, alaviite 5.
https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/economy-finance/c_2018_8016_el_en.pdf

muuttoliikkeeseen liittyvistä menoista (joista on vähennetty EU:n varat), mutta nykyisten menetelmien perusteella perusjäämästä tosiasiallisesti vähennetyt määrät jäävät jatkuvasti tämän tason alapuolelle. Viranomaiset ja EU:n toimielimet ovat alkaneet arvioida esteitä, jotka estävät viranomaisia ottamasta huomioon kokonaiskustannuksia mukauttajassa, ja ne raportoivat asiaa koskevista havainnoista seuraavassa kertomuksessa.

Kreikan julkisen talouden ja kokonaistalouden näkymät ovat yleisesti ottaen parantuneet. Jatkuva vakaa julkisen talouden suorituskyky ja kasvua edistävä poliittinen ohjelma ovat vaikuttaneet talousilmastoon, sillä markkinailmapiiriä kuvaavat mittarit lähestyvät kriisiä edeltävää tasoa. Kreikka on onnistunut pääsemään takaisin valtionvelkakirjamarkkinoille, ja valtion joukkovelkakirjojen tuotot ovat historiallisen alhaisella tasolla. Tuottoerot kaventuivat huomattavasti viime vuonna, ja Kreikan talouden kohentuneet näkymät ovat johtaneet maan luottoluokituksen asteittaiseen paranemiseen. Uudistussitoumusten ylläpitäminen on keskeistä keskipitkän ja pitkän aikavälin kasvunäkymien ylläpitämiseksi.

Myönteisistä näkymistä huolimatta Kreikan julkiseen talouteen kohdistuu edelleen riskejä, joita on vaikea arvioida määrällisesti tässä vaiheessa. Huolimatta siitä, että korkein hallinto-oikeus on äskettäin antanut päätöksen aiemmista eläkeuudistuksista, vireillä on edelleen useita oikeustapauksia, joissa vaaditaan takautuvia maksuja eläkkeensaajille. Korkein hallinto-oikeus käsittelee niitä ns. pilottioikeudenkäynnissä varmistaakseen yhdenmukaisen lähestymistavan soveltamisen kaikissa tuomioistuimissa. Julkiseen talouteen kohdistuu myös lisäriski, joka on seurausta matkailu-, hotelli- ja ravintola-alalla toimivan yrityksen Attikos Heliosin oikeudenkäynneistä julkista kiinteistöyhtiötä vastaan. Asia on parhaillaan käsiteltävänä Ateenan muutoksenhakutuomioistuimessa. Lisäpaineita julkisessa taloudessa voivat aiheuttaa myös suunnitellut järjestelyt, jotka koskevat Kreikan kansallispankin (yksityinen liikepankki National Bank of Greece) yksityistä lisäeläkerahastoa. Vaikutukset julkiseen talouteen riippuvat eläkevastuiden julkishallinnolle siirtämisen tilastollisen kirjaamisen ajoituksesta sekä tuomioista, jotka annetaan kahdessa vireillä olevassa oikeudenkäynnissä, joissa ovat osallisina kaikki asianosaiset (valtio, pankki ja eläkkeensaajat).

Kreikassa on aloitettu tekniset neuvottelut arvopaperimarkkinaohjelman (SMP) ja nettorahoitusvaroja koskevan sopimuksen (ANFA) mukaisten tuottojen mahdollisesta käytöstä bruttomääräisten rahoitustarpeiden pienentämiseen tai muihin sovittuihin investointeihin. Euroryhmän joulukuussa 2019 antaman toimeksiannon jatkotoimena viranomaiset⁽⁶⁾ kertoivat tiukennettuun valvontaan kuuluvan valvontakäynnin aikana alustavista näkemyksistään, jotka koskivat arvopaperimarkkinaohjelman (SMP) ja nettorahoitusvaroja koskevan sopimuksen (ANFA) mukaisten tuottojen mahdollista käyttöä ja siihen liittyvää vaikutusta rakenteelliseen rahoitusasemaan. EU:n toimielimet tekevät yhteistyötä viranomaisten kanssa teknisellä tasolla ja raportoivat asiasta euroryhmälle kesäkuussa 2020. Yleisesti ollaan sitä mieltä, että investointien on edistettävä kasvua. Kreikan viranomaiset ovat myös ehdottaneet, että harkittaisiin sellaisen julkisen talouden

⁽⁶⁾ Euroryhmä on valtuuttanut EU:n toimielimet aloittamaan teknisen työn, joka koskee arvopaperimarkkinaohjelman (SMP) ja nettorahoitusvaroja koskevan sopimuksen (ANFA) mukaisten tuottojen mahdollista käyttöä bruttorahoitustarpeiden pienentämiseen tai yhteisesti sovittujen investointien rahoittamiseen sovittujen julkisen talouden tavoitteiden ja euroryhmän kesäkuussa 2018 antaman lausunnon mukaisesti. Euroryhmän lausunto Kreikasta 4. joulukuuta 2019: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/12/04/eurogroup-statement-on-greece-of-4-december-2019/>.

tasausmekanismin perustamista, jonka avulla voitaisiin ottaa huomioon perusylijäämätavoitteiden aiempi ylittyminen seuraavana vuonna ja alentaa perusylijäämätavoitetta vuoteen 2022 asti. Kaikista ehdotuksista, joilla muutetaan eurooppalaisten kumppaneiden kanssa kesäkuussa 2018 tehtyä sopimusta, on keskusteltava euroryhmässä. Niitä käsiteltäessä on huolehdittava EU:n julkisen talouden kehityksen noudattamisesta ja velan kestävän tason säilyttämisestä.

VALTION RAHOITUS JA VELAN KESTÄVÄ TASO

Kreikka vahvisti läsnäoloaan valtion joukkolainamarkkinoilla laskemalla liikkeeseen uusia joukkovelkakirjoja tammikuussa 2020. Tammikuun lopussa laskettiin liikkeeseen 15-vuotinen joukkovelkakirjalaina, jonka arvo on 2,5 miljardia euroa. Kiinnostus oli suurta sijoittajien keskuudessa, ja lopullisessa tarjouskirjassa oli toimeksiantoja lähes 19 miljardin euron arvosta. Lopullinen tuotto jäi odotettua pienemmäksi, 1,9 prosenttiin. Noin 84 prosenttia huutokaupatuista joukkovelkakirjoista myytiin ulkomaisille sijoittajille, pääasiassa suurille real money -sijoittajille. Kreikka laski nyt talouskriisin jälkeen avoimessa huutokaupassa ensimmäisen kerran liikkeeseen joukkovelkakirjalainan, jonka maturiteetti oli näin pitkä. Kyseessä oli myös ensimmäinen joukkovelkakirjalaina, joka erääntyy Euroopan rahoitusvakausvälineen lainojen nykyisen lykkäysajan päätyttyä eli vuoden 2032 jälkeen. Tämä viittaa siihen, että sijoittajat pitävät velan uusimisriskiä (roll-over risk) pienenä myös tällä aikajänteellä. Rahoitusstrategian perusteella voidaan odottaa, että tänä vuonna lasketaan liikkeeseen lisää joukkovelkakirjoja, joilla voidaan rahoittaa julkisen ja yksityisen sektorin velkojen ennaikasta takaisinmaksua. Valtion joukkolainojen tuottoerot ovat edelleen kaventuneet, ja 10 vuoden lainojen tuottoerot suhteessa Saksaan olivat helmikuun puolivälissä 2020 noin 140 peruspistettä. Samalla Kreikan luottoluokitus parani edelleen. Kreikka pitää edelleen yllä merkittävää käteispuskuriaan, ja valtion käteisvarantojen arvioidaan olleen vuoden 2019 lopussa noin 23,5 miljardia euroa. Tämä riittää kattamaan rahoitustarpeet yli kahden vuoden ajan, jos perusjäämätavoitteet saavutetaan.

Velkakestävyysanalyysi on päivitetty vaiheittain. Makrotaloudellisten oletusten päivitys ja vastikään saadut tiedot joukkovelkakirjan liikkeeseenlaskusta osoittavat, että velka pysyy laskusuunnassa (lukuun ottamatta tasonmuutosta, joka johtuu lykättyjen korkojen pääomittamisesta vuonna 2033), mutta ylittää 100 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoteen 2040 saakka. Toinen skenaario, jossa korkoihin tehdään lisätarkistus nykyisen kehityksen mukaista mallia noudattaen, viittaa siihen, että velka pysyisi yli 100 prosentissa suhteessa BKT:hen vuoteen 2039 saakka. Kreikan bruttorahoitustarve on ensimmäisessä skenaariossa noin 13,5 prosenttia suhteessa BKT:hen ja toisessa skenaariossa noin 12 prosenttia suhteessa BKT:hen ennustejakson lopussa. Euroopan unionin toimielinten käyttämän velkakestävyysanalyysin perustana olevien oletusten kattava tarkistus on käynnissä, ja se saatetaan päätökseen ennen tiukennettua valvontaa koskevan kuudennen raportin valmistumista.

VEROTUS JA JULKINEN VARAINHOITO

Vuoden 2020 ENFIA-kiinteistöverokauden veropohjan laajentamisessa on edistytty merkittävästi, ja aluejärjestelmän piiriin kuuluvan väestön osuus on kasvanut 85 prosentista 98 prosenttiin. Uuden valtakunnallisen uudelleenarvioinnin odotetaan valmistuvan keväällä 2020. Tarkoituksena on erityissitoumuksen mukaisesti saattaa kiinteistöomaisuuden verotusarvot vastaamaan markkinahintoja vuoden 2020 puoliväliin mennessä. Vuoden 2020 talousarvioon sisältyy julkisen talouden näkökulmasta lähes neutraali kiinteistöverokausi, joka perustuu uusiin arvoihin. ENFIA-tulot kasvavat hieman eli

140 miljoonaa euroa vuoteen 2019 verrattuna. Veropohjan laajentuminen voi antaa liikkumavaraa kiinteistöverokantojen ja veroluokkien uudelleenjärjestelylle.

Riippumattoman veroviranomaisen henkilöstömäärä kasvoi vuonna 2019, mutta se jäi alle vuoden 2019 lopun tavoitteen (erityissitoumus, joka korvattiin vastaavilla toimenpiteillä). Työntekijämäärän lisäys vuoden 2019 aikana oli 264 henkilöä, ja vuoden lopussa palveluksessa oli 11 902 henkilöä. Kun otetaan huomioon aiempien viivästysten kasautuminen, toteutunut henkilöstömäärä alitti kuitenkin alkuperäisen tavoitteen, joka oli 12 500 työntekijää. Riippumattoman viranomaisen pääjohtajan toimikauden uusiminen takaa jatkuvuuden ja helpottaa sen muuttamista tehokkaaksi ja tulokselliseksi veroviranomaiseksi parhaiden käytäntöjen mukaisesti.

Henkilöstötavoitteen alittumisen vuoksi sovituissa täydentävissä toimenpiteissä on edistytty yleisesti ottaen hyvin, erityisesti henkilöresursseihin ja toimitiloihin liittyvien kysymysten osalta, ja toimien odotetaan etenevän huhtikuun 2020 loppuun saakka. Täydentävä tehtäväluokitusta koskeva lainsäädäntö, joka on ennakoedellytys henkilöresurssien uudistamiselle, on hyväksytty. Myös jatkolainsäädäntö, jossa määritellään palkkakehys suhteessa tehtäväluokitusjärjestelmään, on määrä hyväksyä huhtikuun loppuun mennessä. Tietoteknisen kehityksen osalta on yksilöity keskeiset alat, joilla viranomaisen ja digitaalisen hallinnon ministeriön asiaankuuluvien yksiköiden välistä toimivaltaa ja resursseja on selvennettävä huhtikuuhun 2020 mennessä. Tämän pitäisi mahdollistaa palvelutasosopimuksen tekeminen vuoden 2020 puoliväliin mennessä. Lisäksi on määritelty yksityiskohtainen etenemissuunnitelma viranomaisen siirtämiseksi yhteen toimipaikkaan. Päätöstä siitä, että toimitiloissa tällä hetkellä toimiva julkisyhteisö muuttaa pois, sekä tarjoustusta viranomaisen vuokrasopimuksen vahvistamiseksi odotetaan maaliskuuhun 2020 mennessä. Etenemissuunnitelman mukaan viranomaisen odotetaan muuttavan uusiin toimitiloihinsa huhtikuuhun 2021 mennessä.

Viranomaiset edistyvät useissa keskeisissä hankkeissa, joilla parannetaan veroviranomaisen valmiuksia, ja valmistelevat aiempaa kunnianhimoisempaa suunnitelmaa salakuljetuksen torjumiseksi. Parhaillaan valmistellaan tietoteknistä järjestelmää päästä päähän -keruujärjestelmää (vuoden 2021 puolivälin erityissitoumus) ja ”tiedonkeruun mallitoimistoa” varten. Myös sähköisen laskutuksen käyttöönottoa vuonna 2020 koskevat suunnitelmat etenevät. Viranomaiset aikovat myös vahvistaa operatiivista koordinoitikeskusta, joka perustettiin ohjelmaan liittyvän sitoumuksen pohjalta salakuljetuksen torjumiseksi ja asiaankuuluvien yksiköiden toiminnan koordinoimiseksi. Koordinoitikeskuksen kapasiteetti on viime aikoina heikentynyt, koska henkilöstön tilapäisiä siirtoja ei ole uusittu. Asiaa koskeva primaarilainsäädäntö hyväksyttäneen kuitenkin piakkoin. Viranomaiset suunnittelevat keskuksen ohjauskomitean jäsenistön edustaman hallintotason nostamista varaministerien ja veroviranomaisen pääjohtajan tasolle, mikä tehostaisi koordinoitua. Keskus pysyy toiminnallisesti integroituna veroviranomaisen organisaatioon, ja sen kokonaiskapasiteettia parannetaan.

Viranomaiset aloittivat uudelleen sosiaaliturvamaksujen 120 maksuerän järjestelmän niiden velallisten osalta, jotka ovat jättäytyneet järjestelmän ulkopuolelle. Tämä on herättänyt jonkin verran huolta siitä, kuinka uskottavasti viranomaiset ovat sitoutuneet luopumaan pitkälle tulevaisuuteen ulottuvista tilapäisistä maksueräjärjestelmistä. Viranomaiset väittivät, että monet velalliset olivat tahtomattaan pudonneet järjestelmän ulkopuolelle tietojärjestelmässä olevien virheiden vuoksi. Hyväksytty säännös, joka mahdollistaa paluun järjestelmään toukokuun 2020 loppuun mennessä, vaikuttaa kuitenkin suhteettoman anteliaalta sekä paluulle asetetun määräajan että kelpoisuusvaatimusten osalta,

koska siinä sallitaan paluu myös sellaisille velallisille, jotka ovat aiemmin selvästi rikkoneet sääntöjä. Tämän vuoksi on myönteistä, että viranomaiset ovat tehneet tähän lakiin muutoksen, jolla lyhennetään määräaika maaliskuun loppuun 2020 ja rajoitetaan myös paluun edellytyksiä.

Vuoden 2019 lopussa nettomääräisiä maksurästejä oli 1,2 miljardia euroa, mikä on 220 miljoonaa euroa enemmän kuin lokakuussa 2019 maksurästien poistamissuunnitelmassa asetettu tavoite (jatkuva sitoumus). Elokuuhun 2019 verrattuna maksurästit vähenivät nettomääräisesti 50 miljoonaa euroa. Tavoitteista lipsuminen johtuu lähinnä puutteista eläkehakemusten selvittämisessä ja virheistä, joita on tehty eläkehakemuksiin liittyvien maksurästien nettomäärän täsmällisessä laskemisessa. Joitakin eroja tavoitteeseen verrattuna on havaittu myös valtion ja paikallishallinnon maksurästien osalta. Lisätoimenpiteitä, joissa keskitytään erityisesti eläkerästeihin, valmistellaan parhaillaan, ja joitakin niistä on jo alettu toteuttaa. Toimenpiteisiin kuuluu useita lainsäädäntömuutoksia, joilla säännellään joidenkin maksurästien maksamista, tiiviimpää seuranta, lisäkoulutusta ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa. Viranomaiset ovat edelleen sitoutuneet maksurästien poistamista koskevaan lokakuun 2019 suunnitelmaan ja odottavat, että tavoite käsittelyä odottavien eläkehakemusten selvittämisestä vuoden 2021 puoliväliin mennessä saavutetaan.

Nettomääräisten rästien pienentyessä syntyy edelleen uusia maksurästejä, mikä viittaa heikkouksiin maksuketjussa ja sisäisen valvonnan toiminnoissa. Oikea-aikaisten maksuketjujen luomisen yhteydessä tuloksellisten sisäisen valvonnan mekanismien puute aiheuttaa edelleen huolta ja hidastaa maksujen käsittelyä erityisesti yksiköissä, joissa tilintarkastustuomioistuimen suorittamat ennakotarkastukset on hiljattain lopetettu. Tilintarkastustuomioistuin tekee asiasta laajan selvityksen koko julkishallinnon osalta. Tarkoituksena on nopeuttaa tehokkaiden sisäisten valvontajärjestelmien käyttöönottoa kuluvan vuoden loppuun mennessä ja antaa tarvittaessa lisäohjeita. Yleinen kirjanpitolvirasto sitoutui IMF:n tuella äskettäin toteutetun teknisen tukihankkeen yhteydessä tarkastelemaan maksuketjun virtaviivaistamista koskevia suosituksia ja toteuttamaan tarvittaessa hillitsemistoimia.

Keskuspankissa olevan valtionkassan käteistilien seurantakehys on otettu käyttöön, ja kassavirtaennusteita koskevaa pilottihanketta ollaan toteuttamassa (molemmat ovat vuoden 2019 loppuun mennessä täytettävissä erityissitoumuksia). Kaikki merkittävät julkishallinnon yksiköt ovat avanneet tilejä Kreikan keskuspankissa, ja ne käyttävät sitä valtion avustusten tai tukien vastaanottamiseen. Jotkin pienet yksiköt eivät ole vielä liittyneet järjestelmään, mutta valtion yleinen kirjanpitolvirasto aikoo piakkoin toteuttaa toimia täyden kattavuuden varmistamiseksi. Vuoden 2019 lopussa käynnistyi kassavirtaennusteita koskeva pilottihanke, jonka tuloksena laaditaan strategia sen käyttöönottamiseksi muissa yksiköissä lokakuuhun 2020 mennessä. Hankkeen monimutkaisuuden vuoksi sitä arvioidaan maaliskuun loppuun mennessä toimitettavan väliraportin ja huhtikuun loppuun mennessä toimitettavan käyttöönottostrategian luonnoksen perusteella.

Vuoden 2021 puolivälin erityissitoumukseksi keskushallinnolle asetettu yhdistetyn tililuettelon täytäntöönpano edistyy yleisesti ottaen, mutta sen täytäntöönpano koko keskushallinnossa, mukaan lukien julkisten investointien budjetti, muodostaa edelleen haasteen. Tililuetteloa koskevan hankkeen hallintorakennetta on vahvistettu huomattavasti, ja tililuetteloa pidetään nyt laaja-alaisena julkisen varainhoidon välineenä, joka kattaa hankinnat ja sähköisen laskutuksen. Julkisten investointien budjetin tililuettelon

täysimääräinen täytäntöönpano ei ole kuitenkaan edistynyt riittävästi. Viranomaisten tarkistettu suunnitelma edellyttää lisätyötä erityisesti kun on kyse tililuettelon täytäntöönpanosta talousarvion suunnitteluvaiheessa suoriteperusteisen kirjanpidon periaatetta täysin noudattaen.

SOSIAALIPALVELUT

Vaikka sosiaalinen tilanne on edelleen vaikea, sen odotetaan paranevan talouden elpymisen ja viime vuosina toteutettujen sosiaaliturvauudistusten yhteisvaikutuksen ansiosta. Sosiaaliturvajärjestelmän tehokkuuden, vaikuttavuuden ja riittävyys parantamiseksi on toteutettu merkittäviä toimia ottamalla käyttöön vähimmäistulojärjestelmä ja asumistuki. Tuoreimpien saatavilla olevien tietojen mukaan vuosina 2017–2018 köyhyyden tai sosiaalisen syrjäytymisen vaarassa olevien osuus laski 34,8 prosentista 31,8 prosenttiin, kun taas vakavassa aineellisessa puutteessa elävien osuus laski 21,1 prosentista 16,7 prosenttiin. Asumistuki tarjoaa tukea heikoimmassa asemassa olevien kotitalouksien vuokratukustuksiin, mutta vastaavaa pysyvää tukea heikoimmassa asemassa oleville asuntolainaa maksaville omistusasujille ei ole ⁽⁷⁾. Vammaisetusjärjestelmän uudistamisen loppuun saattaminen ja julkisen paikallisliikenteen tukijärjestelmän tarkistaminen voisivat entisestään tehostaa hyvinvointijärjestelmää.

Viranomaiset valmistelevat mukautuksia eläkelainsäädäntöön korkeimman hallinto-oikeuden vuonna 2019 antaman päätöksen noudattamiseksi. Mukautuksiin sisältyy eläkkeen korkeampi karttumisprosentti yli 30 vuoden työurien osalta, uusi itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvamaksujärjestelmä ja paluu ennen vuotta 2014 sovellettuihin lisäeläkkeisiin, joiden leikkaukset on todettu perustuslain vastaisiksi. Eläkkeen karttumisprosentin nousu lisää entisestään järjestelmän tarjoamaa turvaa sellaisten henkilöiden osalta, joiden työura on pidempi, mikä johtaa eurooppalaisten standardien mukaiseen korkeaan keskimääräiseen korvausasteeseen. Sosiaaliturvamaksujen osalta viranomaiset aikovat irrottaa itsenäisten ammatinharjoittajien suorittamat maksut heidän ilmoittamiensa tulojen määrästä ja korottaa maksettavaa vähimmäismäärää. Uusien toimenpiteiden ennakoitu vaikutus on alle 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja viranomaiset aikovat rahoittaa sen kohdentamalla uudelleen (osan) vuonna 2019 uudelleen käyttöön otetusta 13. kuukauden eläkkeestä peräisin olevista varoista. Jäljelle jäävä osa aiemmin 13. kuukauden eläkkeeseen osoitetusta talousarviosta käytetään terveyspolitiikan ja sosiaaliturvan kustannusten kattamiseen. Sen avulla voitaisiin esimerkiksi tukea vähimmäistulojärjestelmän mukaisen taatun vähimmäistulon korottamista tai ottaa käyttöön pysyvä etuus heikoimmassa asemassa oleville asunnonomistajille, joilla on asuntolaina.

Viranomaiset ovat laatineet toimintasuunnitelman, jolla korjataan yhdistetyn sosiaaliturvarahaston perustamiseen liittyvät viivästykset. Toimintasuunnitelma on vuoden 2020 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus. Yhdistetyn sosiaaliturvarahaston digitalisointia koskevaa kunnianhimoista toimintasuunnitelmaa aletaan toteuttaa lähikuukausina. Sen tavoitteena on yhdistää kaikkien aiempien rahastojen tietotekniikkajärjestelmät ja digitalisoida palvelut vuoden 2020 loppuun ja vuoden 2021 puoliväliin ajoittuvien määräaikojen puitteissa. Viranomaiset ovat myös ilmoittaneet

⁽⁷⁾ Tällä hetkellä kotitalouksien maksukyvyttömyyttä koskevassa laissa (Katseli) säädetään pääasiallisten asuntojen suojajärjestelmästä, joka kattaa ainoastaan järjestämättömät asuntolainat. Järjestelmän voimassaolo päättyy kuitenkin jo huhtikuun lopussa 2020.

päätöksestään yhdistää lisäeläkerahasto yhdistettyyn sosiaaliturvarahastoon tehokkuuden lisäämiseksi.

Terveydenhuoltoalan menojen takaisinperintää (jatkuva sitoumus) koskevat hallinnolliset menettelyt on aloitettu uudelleen, ja parhaillaan valmistellaan toimenpiteitä takaisinperintämäärien rajoittamiseksi. Varojen takaisinperintä lääkeyhtiöiltä on käynnissä (vuonna 2019 käyttöön otetun 120 maksuerän järjestelmän kautta), ja yksityisten klinikoiden ja muiden palveluntarjoajien osalta takaisinperintä aloitetaan piakkoin. Jatkuvasti kasvavat takaisinperittävät määrät aiheuttavat huolta, erityisesti lääkeyhtiöiden osalta. Viranomaiset aikovat tehostaa toimia, joilla täytäntöönpannaan pakollisia lääkemääräys- ja hoitokäytäntöjä. Tavoitteena on hillitä epäasianmukaista lääkkeiden määräämistä ja vahvistaa viranomaisten valmiuksia lääkkeiden hintaneuvotteluissa erityisesti kalliiden lääkkeiden osalta. EU:n toimielimet ovat kannustaneet viranomaisia harkitsemaan riskinjaon sisällyttämistä takaisinperintäjärjestelmään ja varmistamaan, että sairaaloiden budjetit vastaavat väestön terveydenhuoltotarpeita.

Edistyminen perusterveydenhuollon yksiköiden kattavan verkoston perustamisessa, joka on vuoden 2020 puolivälissä täytettävä erityissitoumus, on alkanut uudelleen järjestelmän ilmoitetun uudelleensuunnittelun jälkeen. Tarkistetun strategian mukaan loput 120 paikallista terveysyksikköä (TOMY) otetaan käyttöön nykyisten terveyskeskusten tiloissa. Perusterveydenhuollon verkoston täysimittaiseen käyttöönottoon kohdistuu kuitenkin edelleen merkittäviä pullonkauloja, kuten perhelääkäreiden riittävän määrän palkkaaminen, sekä puutteellinen pakollinen rekisteröinti ja portinvartijajärjestelmä (gatekeeper). Verkoston valmiiksi saattaminen siten, että koko väestö olisi sen piirissä vuoden 2020 puoliväliin mennessä, ei ole mahdollista. Uudessa strategiassa kuitenkin puututaan joihinkin tähän mennessä suurimpiin viivästysten aiheuttajiin, ja viranomaiset uskovat voivansa saattaa päätökseen täysimittaisen käyttöönoton, mukaan lukien portinvartija- ja lähetejärjestelmät, vuoden 2020 loppuun mennessä.

Keskitettyjen hankintojen 30 prosentin osuuden saavuttaminen vuoden 2020 puoliväliin mennessä on haastava erityistavoite, mutta hajautettujen hankintojen suunniteltu käynnistäminen aluetasolla voi nopeuttaa prosessia. Viranomaiset ovat toimittaneet keskitettyjen hankintojen tarkistetun strategian ja muuttaneet samalla terveydenhuoltoalan uuden keskitetyn hankintayksikön yksityisoikeudelliseksi oikeushenkilöksi. Uudessa strategiassa kaavaillaan hajautettuja hankintoja aluetasolla, mikä keventäisi menettelyjen hallinnoimista, nopeuttaisi tarjouskilpailumenettelyä ja tarjoaisi enemmän osallistumismahdollisuuksia. Viranomaiset aikovat hyödyntää hintojen seurantakeskusta paremmin varmistaakseen, että kaikki vältettävissä olevat tehottomat menot korjataan mahdollisimman nopeasti.

Vammaisuuksia koskevan kehyksen uudistus (vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus) etenee, mutta siihen liittyy merkittäviä teknisiä viiveitä, joihin viranomaiset eivät voi vaikuttaa. Uusi menetelmä olisi pitänyt kehittää pilottihankkeen arvioinnin perusteella, mutta sen lopullista versiota ei ole vielä laadittu. Viranomaiset ovat sopineet toimittavansa kansallisesta käyttöönotosta huhtikuuhun 2020 mennessä uuden tarkistetun aikataulun, jossa otetaan huomioon arvointikertomuksen luonnoksessa esiin tuodut seikat. Viranomaiset ovat ilmoittaneet aikovansa tarkastella uudelleen kaikkia toimintarajoitteisille henkilöille tarkoitettuja etuuksia ja palveluja luontoisuuksien ja -palvelujen tarjonnan parantamiseksi.

Julkisen paikallisliikenteen tukijärjestelmän arviointi (vuoden 2019 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus) on tarkoitus saada päätökseen huhtikuun 2020 loppuun mennessä. Viivästys johtuu edunsaajaryhmien määrästä (kymmenen eri väestöryhmää saa tämän tyyppisiä tukia) ja useiden eri ministeriöiden osallistumisesta.

FINANSSIPOLITIikka

Sen jälkeen kun pääomaliikkeiden rajoitukset poistettiin syyskuussa 2019, pankkisektori vahvistui edelleen, mutta jäljellä olevat riskit ja haasteet ovat edelleen suuria. Kotimaisten talletusten kasvusuuntaus jatkui, mikä vahvisti entisestään Kreikan pankkien likviditeettitilannetta. Pankkien kannattavuus osoittaa elpymisen merkkejä, mutta on edelleen heikko. Pankit täyttävät vakavaraisuusvaatimuksensa, mutta pääomarakenne on pitkälti riippuvainen valtioon kytköksissä olevista omaisuuseristä erityisesti laskennallisten verohyvitysten suuren määrän vuoksi. Vuonna 2019 pankkien nettoluotonanto rahoitusalan ulkopuolisille yrityksille kasvoi edelleen, kun taas luotonannon kasvu kotitalouksille pysyi negatiivisena antolainauskorkojen jatkaessa laskuaan.

Järjestämättömien lainojen väheneminen on nopeutunut vuonna 2019, mutta niiden osuus on edelleen erittäin suuri. Järjestämättömien lainojen kokonaismäärä laski 71,2 miljardiin euroon syyskuun 2019 lopussa, eli se oli 36 miljardia euroa pienempi kuin maaliskuun 2016 huippulukema. Järjestämättömien lainojen osuus kaikista asiakaslainoista oli 42,1 prosenttia. Lainasaatavien myynnit ja luottotappioksi kirjaaminen ovat tähän mennessä olleet tärkeimmät syyt järjestämättömien lainojen vähenemiselle. Pankkien sisäiset valmiudet hoitaa järjestämättömiä lainoja ovat edelleen hyvin heikot.

Omaisuuserien suojaamisjärjestelmän (Hercules) onnistunut ja riipeä täytäntöönpano voisi nopeuttaa järjestelmän kannalta merkittävien neljän pankin järjestämättömien lainojen vähentämistä. Järjestelmä on voimassa 18 kuukautta, ja siihen varataan enintään 12 miljardin euron arvosta valtiontakauksia. Kaikki neljä järjestelmän kannalta merkittävää pankkia ovat ilmaisseet kiinnostuksensa osallistua järjestelmään, ja ne päivittävät parhaillaan järjestämättömien lainojen vähentämisstrategioitaan. Painopiste on nyt järjestelmän onnistuneessa ja oikea-aikaisessa täytäntöönpanossa.

Viranomaiset pyrkivät uudistamaan tällä hetkellä käytössä olevaa hajanaista maksukyvyttömyyslainsäädäntöä tavalla, joka edistää yksityisen ja julkisen velan kestävästä vähentämisestä lyhyellä aikavälillä. Samalla nopeutetaan järjestämättömien lainojen selvittämisessä käytettävien nykyisten välineiden täytäntöönpanoa ja parannetaan niiden tuloksellisuutta. Jäljempänä kuvattuja toimia seurataan ja arvioidaan tiukennetun valvonnan puitteissa osana **jatkuvaa erityissitoumusta**, jonka mukaisesti ”jatketaan pankkijärjestelmän tervehtyttämiseen tähtäävien uudistusten, myös järjestämättömien lainojen selvittämistoimien, toteuttamista”.

- **Maksukyvyttömyyslainsäädännön yhdenmukaistaminen:** Valmistelut yritysten ja yksityishenkilöiden maksukyvyttömyysjärjestelmien yhdenmukaistamiseksi ja yhdistämiseksi etenevät, ja uusi säännöstö on tarkoitus hyväksyä huhtikuun 2020 loppuun mennessä. Huhtikuun lopussa päättyy myös pääasiallisten asuntojen suojajärjestelmän voimassaolo. Uuden maksukyvyttömyysjärjestelmän odotetaan muun muassa poistavan ylivelkaantumistapausten käsittelyä haittaavat nykyiset lakisääteiset esteet ja käytössä olevat monimutkaiset menettelyt sekä edistävän velkojien välistä yhteistyötä. Viranomaiset harkitsevat sellaisen säännösten laatimista, jossa ensimmäisenä vaiheena olisi oikeuskäsittelyä edeltävä sähköisesti tuettu

sovintoratkaisu, jonka tavoitteena on yhteisymmärrys velkojen uudelleenjärjestelystä. Uuden säännösten onnistunut täytäntöönpano riippuu ratkaisevasti tuomioistuinten maksukyvyttömyysmenettelyjen tuloksellisesta nopeuttamisesta ja optimoinnista. Viranomaiset ovat laatineet alustavan version lakiluonnoksen pääkohdista. Se on parhaillaan toimielinten arvioitavana ja kommentoitavana ennen kuin lainvalmistelua jatketaan.

- **Käsittelyä odottavat kotitalouksien maksukyvyttömyystapaukset:** Vireillä olevien kotitalouksien maksukyvyttömyystapausten määrä oli joulukuun 2019 lopussa yli 86 000, mikä on noin 50 prosenttia enemmän kuin vuoden lopun tavoite, joka hyvin todennäköisesti jää toteutumatta. Joulukuun 2019 loppuun mennessä oli määrä laatia kattava toimintasuunnitelma, jolla nopeutetaan kotitalouksien maksukyvyttömyystapausten suman selvittämistä. Viranomaiset ovat nyt sitoutuneet esittämään suunnitelman maaliskuun 2020 loppuun mennessä. Suunnitelman odotetaan sisältävän erilaisia tekniikoita, joilla lyhennetään realistisesti aikaa, joka kuluu asian rekisteröinnistä sen käsittelyyn tuomioistuimessa, ja helpotetaan esitettyjen todisteiden hyväksyttävyyden valvontaa. Tässä yhteydessä on syytä panna merkille, että viranomaiset ovat myös toimittaneet lakiluonnoksen koulutuksen tarjoamisesta alioikeuksien tuomareille, jotka käsittelevät kotitalouksien maksukyvyttömyyteen liittyviä asioita.
- **Käsittelyä odottavat maksettaviksi vaaditut valtiontakaukset:** Viranomaiset ovat tehostaneet toimiaan ja sitoutuneet nopeuttamaan maksettaviksi vaadittujen takauksien jäljellä olevan huomattavan määrän selvittämiseksi laaditun toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa. Päivitetyt suunnitelman mukaan kaikki yrityslainojen takaukset, joiden maksamista on vaadittu, käsitellään vuoden 2022 loppuun mennessä ja luonnollisten henkilöiden lainatakaukset vuoden 2023 loppuun mennessä. Takauksiin liittyvät vaatimukset on tarkoitus maksaa heti kunkin vaatimuksen käsittelyn päätyttyä, lukuun ottamatta i) vaatimuksia, jotka ovat riita-asioden kohteena ja joita ei voida maksaa ennen kuin tuomioistuin on antanut päätöksen, ja ii) tapauksia, joissa velkojien on toimitettava täydentäviä asiakirjoja. Tällaisissa tapauksissa maksut on tarkoitus suorittaa yhden lisävuoden kuluessa vaatimuksen käsittelystä, ja tapaukset pitäisi saada päätökseen vuoden 2025 loppuun mennessä. Suunnitellusta takaurästien maksamisesta julkiselle taloudelle aiheutuvat kustannukset on tarkoitus sisällyttää keskipitkän aikavälin finanssipoliittisen strategian vuoden 2020 tarkistukseen. Huomattavien maksujen suorittaminen jo vuonna 2020 ja näkyvien tulosten saavuttaminen vuoden puoliväliin mennessä sekä sen selvittäminen, miten takaukset, jotka on suunniteltu käsiteltäviksi vuonna 2024, voitaisiin käsitellä jo vuonna 2023, parantaisi toimintasuunnitelman tuloksia ja antaisi oikean signaalin valtion tulevista maksuista rahoitusjärjestelmään.
- **Pääasiallisten asuntojen suojajärjestelmä:** Pääasiallisten asuntojen suojajärjestelmä perustuu valtiontukeen, ja sen tarkoituksena on auttaa velallisia aloittamaan uudelleen asuntolainojensa takaisinmaksu. Järjestelmää ei juurikaan käytetä, ja viranomaiset ovat toistaneet sitoumuksensa, jonka mukaan suojajärjestelmä poistetaan huhtikuun lopussa vuonna 2020.
- **Sähköiset huutokaupat:** Tähän mennessä ei ole tehty kattavaa analyysia syistä, jotka tällä hetkellä estävät sähköisten huutokauppojen onnistumisen laajassa mittakaavassa, eikä annettu ehdotusta mahdollisista lainsäädännöllisistä korjauskeinoista.

Viranomaiset ovat tietoisia esteistä, joiden vuoksi pankit eivät useinkaan pysty realisoimaan vakuuksiaan sähköisissä huutokaupoissa. Viranomaiset ovat sitoutuneet toteuttamaan toimia, joilla estetään menettelyjen väärinkäyttö, erityisesti suunnitelmalla tehokas menettelyllinen mekanismi hinnantarkistuspyyntöjen käsittelyä varten.

- **Muut aloitteet:** Euroopan unionin toimielimet ovat tyytyväisiä siihen, että vuoden 2018 lopussa päättynyt lainojen luottotappioiden edullinen verokohtelu on otettu uudelleen käyttöön, koska se lisää kannustimia velkojen uudelleenjärjestelyyn. Viranomaiset ovat saaneet päätökseen arvionsa uudistetun siviiliprosessilain täytäntöönpanosta. Lain tarkoituksena on tehostaa oikeudenkäyntejä ja nopeuttaa riita-asioiden käsittelyä siviilituomioistuimissa. Viranomaisten odotetaan saavan heinäkuun 2020 puoliväliin mennessä valmiiksi lakitekstin ja mahdolliset ehdotukset lainsäädännön hyväksymiseksi tulevia parannuksia varten.

Kreikan rahoitusvakausrahoisto jatkoi osakasoikeuksien käyttöä järjestelmän kannalta merkittävässä neljässä pankissa. Edellisellä raportointikaudella rahasto keskittyi parantamaan pankkien hallinto- ja ohjausjärjestelmää, arvioimaan niiden liiketoimintamalleja ja edistymään irtautumisstrategiansa täytäntöönpanossa. Rahaston ja valtiovarainministeriön välisiä keskusteluja viranomaisten mahdollisesta osallistumisesta irtautumisen loppuvaiheeseen ja rahaston hallintoelinten ja henkilöstön oikeudellisesta suojasta ei ole vielä saatu päätökseen. Rahaston riippumattomuuden säilyttäminen on edelleen pankkialan tervehdyttämiseen tähtäävän prosessin kulmakivi.

TYÖ- JA TUOTEMARKKINAT JA KILPAILUKYKY

Viranomaiset valmistelevat parhaillaan uutta kansallista kasvustrategiaa. Uuden strategian laadinnassa hyödynnetään korkean tason asiantuntijaryhmän ⁽⁸⁾ panosta, ja sen on määrä valmistua vuoden 2020 puoliväliin mennessä. Strategiassa on tarkoitus asettaa kattavat ja toteuttamiskelpoiset keskipitkän aikavälin uudistustavoitteet viennin ja investointien lisäämiseksi. Lokakuussa 2019 annetun talouskehityksen edistämistä koskevan lain hyväksymisen jälkeen viranomaiset valmistelevat nyt myös asiaa koskevaa johdettua oikeutta. Tämä on edellytys sille, että uusi kehys saadaan täysin toimintakykyiseksi.

Viranomaiset ovat sitoutuneet turvaamaan kilpailukyvyn vähimmäispalkan vuotuisen päivityksen yhteydessä pitäen samalla mielessä myös Kreikan lainsäädännölle asetetun vaatimuksen ostovoiman turvaamisesta. Viimeisimmästä vähimmäispalkan korotuksesta ja nuorten alennetun vähimmäispalkan poistamisesta, jotka toteutettiin helmikuussa 2019, on tarkoitus tehdä jälkiarviointi, jota valmistellaan parhaillaan Maailmanpankin tukeman Euroopan komission teknisen tuen hankkeen avulla. Hallituksen odotetaan määrittelevän vähimmäispalkan uuden tason kesäkuussa 2020 kyseisen jälkiarvioinnin, työmarkkinaosapuolten kuulemisen ja riippumattoman asiantuntijakomitean suositusten perusteella. Oikeudellisen kehyksen mukaisesti prosessin olisi perustuttava talouden perustekijöiden analyysiin ja aitoon vuoropuheluun työmarkkinaosapuolten kanssa.

Kreikan viranomaiset ovat saaneet päätökseen pimeän työn torjuntaa koskevan vuosien 2017–2019 toimintasuunnitelman täytäntöönpanon (vuoden 2019 lopussa täytettävä

⁽⁸⁾ Tunnetuista asiantuntijoista koostuvan ryhmän puheenjohtajana toimii Nobel-palkittu taloustieteilijä Christopher Pissarides.

erityissitoumus). Parhaillaan valmistellaan jatkotoimia. Toimintasuunnitelmalla edistettiin pimeän työn torjuntaan sovellettavaa yhdenmukaista lähestymistapaa. Siihen kuului muun muassa toimenpiteitä, joilla tehostettiin eri instituutioiden välistä yhteistyötä ja parannettiin valmiuksia pimeän työn havaitsemiseen. Viranomaiset suunnittelevat parhaillaan toimintasuunnitelman jatkotoimia.

Viranomaiset ovat laatineet toimintasuunnitelman aktiivisen työmarkkinapolitiikan uuden täytäntöönpanomallin valtakunnalliseksi laajentamiseksi. Ne ovat näin edistyneet vuoden 2019 lopun erityissitoumuksiksi asetetun vähimmäistulojärjestelmän käyttöönoton viimeistelyssä. Päivitetystä toimintasuunnitelmasta pyritään asettamaan strategiseksi painopisteenä työllisyyden pitkän aikavälin kestävä kasvun edistäminen noudattamalla yhdenmukaista ja tarpeisiin sovitettua lähestymistapaa. Ensimmäisen pilottihankkeen jälkeen uutta täytäntöönpanomallia on tarkoitus laajentaa kolmelle muulle alueelle, jotta se voidaan aikanaan ottaa käyttöön kansallisella tasolla.

Viranomaiset ovat käynnistäneet kunnianhimoisen ohjelman kattavan koulutusuudistuksen toteuttamiseksi. Uudistushanke menee euroryhmän sitoumuksia pidemmälle ja on makro- ja sosiaalipolitiikan kannalta merkityksellinen, koska sillä puututaan ammattitaidon kysynnän ja tarjonnan kohtaamattomuuteen, edistetään kasvua, autetaan vähentämään köyhyyttä ja parantamaan sosiaalista tilannetta. Uudistuksissa keskitytään muun muassa seuraaviin haasteisiin: julkisten koulujen laadun parantaminen, ammatillisen koulutuksen kehittäminen ja korkea-asteen oppilaitosten laadun parantaminen osaamisvajeen poistamiseksi ⁽⁹⁾. Uudella korkea-asteen koulutusta koskevalla lailla pyritään parantamaan korkeakoulujen arviointia ja akkreditointia sekä kytkemään yliopistojen rahoitus tuloksiin. Oppivelvollisuuteen perustuvaan koulutukseen on puolestaan tulossa useita muutoksia, kuten pakollisen kaksivuotisen esikouluohjelman täytäntöönpano.

Puutteelliset institutionaaliset järjestelyt ovat hidastaneet edistymistä talousdiplomatian ja kaupan helpottamisen aloilla, joiden odotetaan osaltaan vahvistavan Kreikan vientitulosta. Talousdiplomatiaa koskevaa ulkoasiainministeriön toimivaltaa ja vastuualueita laajentavan lainsäädännön antamista on lykätty, ja sen odotetaan valmistuvan maaliskuussa 2020. Strategian on määrä valmistua huhtikuuhun 2020 mennessä. Vankan oikeudellisen perustan luominen keskitetylle viranomaiselle ja toimielinten välisten rakenteiden mukauttaminen ovat ennakoedellytyksiä sille, että viranomaiset voivat saavuttaa synergiaetuja ja varmistaa politiikan johdonmukaisuuden tällä alalla.

Huolimatta joistakin viiveistä, joihin viranomaiset eivät ole voineet vaikuttaa, investointilupia koskeva työ etenee suurelta osin aikataulussa, ja viranomaiset ovat edelleen sitoutuneet saattamaan uudistuksen päätökseen sovituissa määräajoissa. Viranomaiset ovat parantaneet uudistusta koordinoivan yksikön hallinnollisia valmiuksia ja saaneet Euroopan komission kautta lisää teknistä tukea jäljellä olevaan työhön.

⁽⁹⁾ Kreikka on yksi heikoimmin suoriutuvista EU-maista eurooppalaiseen osaamisindeksiin sisältyvässä osaamisen kohtaannon osa-alueessa, sillä korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden ylipätevyysaste (31,6 prosenttia) ja ammattipätevyyden vastaamattomuus sijoittuvat EU-maiden kärkipäähän. Tätä tukevat myös PISA-tutkimuksen tuoreimmat tulokset, joiden mukaan Kreikka on selvästi OECD:n keskiarvon alapuolella luku- ja kirjoitustaidon, matematiikan ja luonnontieteiden aloilla. Digitaalisen koulutuksen osalta vain 46 prosentilla 16–74-vuotiaista näyttää olevan vähintään digitaaliset perustaidot, kun taas 31 prosentilla ei ole niitä lainkaan (EU:n keskiarvo: 17 prosenttia). Näitä haasteita korostetaan myös komission Kreikkaa koskevassa vuoden 2020 maaraportissa, joka hyväksyttiin 26. helmikuuta 2020 samanaikaisesti tämän raportin kanssa (COM (2020) 507).

Tietojärjestelmän hankintaa koskevan sopimuksen allekirjoittaminen, joka on ensimmäinen askel kohti tietojärjestelmän täysimääräistä käyttöönottoa (vuoden 2019 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus), on viivästynyt tarjouskilpailumenettelyssä ilmenneiden ongelmien vuoksi, joihin viranomaiset eivät voineet vaikuttaa. Tarkastuksia koskevan puitelain täytäntöönpano (vuoden 2020 puolivälissä täytettävä erityissitoumus) on edistynyt muutamaa viivästystä lukuun ottamatta. Joistakin viivästyksistä huolimatta viranomaiset ovat edelleen sitoutuneet noudattamaan vuoden 2020 puolivälissä päättyvää määräaika, joka koskee erityissitoumusta lupamenettelyjen yksinkertaistamiseksi jäljellä olevilla talouden aloilla.

Kreikan viranomaiset pyrkivät saattamaan haittaluokituksen tarkistuksen päätökseen vuoden 2020 puoliväliin mennessä eli hyvissä ajoin ennen vuoden 2021 puoliväliin mennessä täytettävää erityissitoumusta. Ne valmistelevat myös lisätoimenpiteitä ympäristölupa- ja tarkastuspuitteiden parantamiseksi. Viranomaiset ovat allekirjoittaneet teknisen neuvonantajan kanssa sopimuksen, jonka tarkoituksena on tukea niitä haittaluokituksen yhdenmukaistamisessa ympäristöluokitusjärjestelmän kanssa. Tavoitteena on antaa asiaa koskeva sekundaarilainsäädäntö vuoden 2020 puoliväliin mennessä. Lupajärjestelmän parantamiseksi toteutettavia lisätoimia ovat ympäristölupien uusimista ja muuttamista koskevan prosessin yksinkertaistaminen, ulkopuolisten ympäristöarvioijien sertifiointi, tarkastusten hallintokehyksen uudelleenorganisointi ja ulkopuolisten tarkastajien sertifiointi. Viimeksi mainittu olisi tärkeä askel kohti täytäntöönpanokehyksen nykyisten heikkouksien korjaamista. Viranomaiset tarkastelevat myös tiettyjä aiemman hallinnon antamia säännöksiä selvittääkseen mahdolliset poikkeamat investointilupauudistuksen periaatteista. Tarkoituksena on tehdä tarvittavat muutokset lainsäädäntöön syyskuuhun 2020 mennessä. Tätä uudistusta koordinoivan yksikön jatkuva osallistuminen tulevan lainsäädännön valvontaan ja sen roolin vahvistaminen turvaisivat uudistuksen jatkuvuuden.

Kiinteistörekisterihanke etenee kaiken kaikkiaan hyvin, mutta määräaikoja jouduttiin mukauttamaan aiemmin kertyneiden viivästysten vuoksi. Kiinteistöilmoitusten viivästymistä koskeva ongelma, joka on hidastanut kiinteistökartoitusprosessia, on suurelta osin ratkaistu. Kartoituksen seuraava vaihe voidaan aloittaa useimmilla aloilla. Aiempien viivästysten vuoksi on kuitenkin ollut perusteltua tarkistaa kiinteistörekisterihankkeen etenemissuunnitelmaa, jotta aikataulut ja välivaiheet voidaan saattaa ajan tasalle uskottavalla tavalla. Tältä osin kiinteistökartoituksen lopullisen loppuunsaattamisen määräaika on siirretty vuoden 2021 puolivälistä toukokuuhun 2022 tietyin välitavoittein. Hanke etenee kaiken kaikkiaan hyvin, ja viranomaiset ovat osoittaneet vahvaa omistajuutta, mikä tarjoaa vankan perustan hankkeen loppuunsaattamiselle. Institutionaalisella puolella viranomaiset aikovat avata välittömästi aluetoimistot kaikkialle Kreikkaan ja valtuuttaa ne avaamaan kaavaillut paikalliset toimipisteet nopeuttaakseen edistymistä kohti kiinteistörekisteriviraston täysimääräistä perustamista (vuoden 2020 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus).

Kreikka on jatkanut energiamarkkinasitoumusten täyttämistä esittämällä ensin tarkistettuja ehdotuksia, joilla pyritään korjaamaan kilpailunrajoituksia koskevat ongelmat siihen saakka, kun ruskohiilestä luovutaan kokonaan. Lisäksi on laadittu energia- ja ilmastoasioiden kokonaisstrategia. Tämä on askel kohti jäljellä olevien kilpailuongelmien ratkaisemista, jotka liittyvät julkisen energiayhtiön yksinoikeuteen toimia ruskohiileen perustuvan sähköntuotannon markkinoilla, sekä viimeinkin askel kohti komission päätöksen ja tuomioistuimen tuomioiden noudattamista. Tukku- ja tukkimarkkinoiden pitkäaikaisiin vääristymiin puuttuminen (mukaan lukien kilpailunrajoitusten korjaustoimenpiteitä koskeva sitoumus, joka kattaa nyt **vuoden 2019 loppuun mennessä**

täytettävän erityissitoumuksen energia-alaa koskevien lisätoimenpiteiden sisällyttämisen seurauksena) lisää kilpailua Kreikan sähkömarkkinoilla, luo perustan lisäinvestoinneille ja auttaa Kreikkaa uudistamaan energia-alaansa. Tässä yhteydessä on syytä panna merkille, että Kreikka hyväksyi joulukuussa 2019 ennen joitakin muita jäsenvaltioita kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelmansa energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta annetun asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisesti. Suunnitelmassa hahmotellaan Kreikan energias strategia vuoteen 2030 saakka. Se perustuu ruskohiilivoimaloiden varhaiseen käytöstä poistoon ja osoittaa kunnianhimoa lisäämällä uusiutuvan energian tuotantoa, parantamalla energiatehokkuutta ja vähentämällä hiilidioksidipäästöjä. Siirtymän sosiaalisten haasteiden hallitsemiseksi Kreikkaa kannustetaan tekemään tiivistä yhteistyötä komission kanssa muun muassa Euroopan vihreän kehityksen investointiohjelman ja oikeudenmukaisen siirtymän mekanismin puitteissa.

Sähkömarkkinoiden tavoitemallin täytäntöönpano (vuoden 2020 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus) edistyy suurelta osin aikataulun mukaisesti. Edellisen raportin julkaisemisen jälkeen Kreikka on edistynyt esimerkiksi hyväksymällä spot-markkinoiden selvityssäännöt. Lähes kaikki jäljellä olevat tekniset säännöt on toimitettu sääntelyviranomaisen hyväksyttäväksi. Lisätoimia on toteutettu sen varmistamiseksi, että paikalliset markkinat yhdistetään Bulgarian ja Italian markkinoihin ilman tarpeettomia viivytyksiä spot-markkinoiden käyttöönnoton jälkeen.

KREIKAN OMAISUUDENHOITOYHTIÖ (HELLENIC CORPORATION OF ASSETS AND PARTICIPATIONS)

Kreikan omaisuudenhoitoyhtiö (Hellenic Corporation of Assets and Participations) jatkaa työtään euroryhmälle annettujen sitoumusten piiriin kuuluvilla keskeisillä aloilla. Sen jälkeen, kun neljäs tiukennettua valvontaa koskeva raportti julkaistiin marraskuussa 2019, Kreikassa on edistytty valtion omistamien yritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän parantamisessa (mukaan lukien hallitustyöskentelyn arviointi sekä palkka- ja palkkiopolitiikka). Lisäksi omaisuudenhoitoyhtiö keskittyy yhä enemmän valtio-omisteisten yritysten operatiivisen toiminnan kehittämiseen. Tässä suhteessa keskeisenä haasteena on puuttua tehokkaasti Kreikan postin merkittäviin operatiivisiin ja taloudellisiin ongelmiin ja tehdä yhteistyötä viranomaisten kanssa rakenneuudistussuunnitelman rahoittamiseksi EU:n valtiontukikehyksen mukaisesti. Viranomaiset ovat osoittaneet vahvaa sitoutumista ja tukea omaisuudenhoitoyhtiön tärkeälle työlle. Viranomaisten ja omaisuudenhoitoyhtiön välinen koordinointimekanismi on tällä välin otettu käyttöön kaikkien yritysten osalta. Kahdeksan yrityksen toimeksiannot on viimeistelty ja toimitettu valtioneuvoston komitealle, ja ministeritason ohjeita päivitetään parhaillaan. Omaisuudenhoitoyhtiö jatkaa strategisen suunnitelmansa täytäntöönpanoa (**jatkuva sitoumus**) ja seuraa tytäryhtiöilleen asettamia keskeisiä tulosindikaattoreita. Julkisten kiinteistöjen yhtiön kiinteistösalkun koko potentiaalin hyödyntäminen on edelleen keskeinen haaste, ja kiinteistöomaisuuden lisäsiirtojen seurantaa olisi saatava pian päätökseen. Olympiakisojen yleisurheilukeskuksen (OAKA) siirto, joka oli vuoden 2018 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus, viivästyy käytännön ongelmien vuoksi, joita ei voida välttää omaisuuserän nykytilan vuoksi.

Viranomaiset ovat jatkaneet yksityistämisprosessia, mistä on osoituksena hyvä edistyminen useissa liiketoimissa. On erittäin tärkeää jatkaa toimia hankkeiden toteuttamiseksi. Kuten aiemmissa raporteissa on todettu, jäljempänä mainittujen lippulaivahankkeiden aikatauluun ovat vaikuttaneet viivästykset tai tekijät, joihin viranomaiset eivät juurikaan ole voineet vaikuttaa. Kaiken kaikkiaan viranomaiset edistyvät

jatkuvasti omaisuuseräsuunnitelman täytäntöönpanossa (**jatkuva sitoumus**). Näistä esimerkkeinä voidaan mainita erityisesti seuraavat:

- **Hellinikon (vuoden 2018 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus):** Vaikka kasinoluvan myöntämistä koskeva tarjouskilpailumenettely saattaa viivästyä sellaisten seikkojen vuoksi, joihin hallitus ei voi vaikuttaa, viranomaiset pyrkivät viimeistelemään liiketoimen muut ennakkoehdot. Viranomaiset ovat antaneet sekundaarilainsäädäntöä suurkaupunkipuistosta sekä kehitys- ja kaupunkisuunnittelualueista, ja kaikki osapuolet ovat päässeet sopimukseen Hellinikonin alueen jakamisesta. Tämän lisäksi viranomaiset toteuttavat parhaillaan toimia muutamien edelleen avoinna olevien kysymysten ratkaisemiseksi. Nämä liittyvät alueella edelleen olevien julkisten ja yksityisten käyttäjien uudelleensijoittamiseen ja rakennus- ja purkutöiden laillistamiseen.
- **Alimosin venesatama (vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus):** Tilintarkastustuomioistuin hyväksyi tarjouskilpailumenettelyn 26. kesäkuuta 2019. Liiketoimen päätökseen saattaminen on viivästynyt pääasiassa sen vuoksi, että pankit tarvitsevat aikaa liiketoimen rahoittamisen edellyttämään due diligence -prosessiin.
- **Hellenic Petroleum (vuoden 2019 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus):** Koska enemmistöosuuden suunniteltu myynti epäonnistui, liiketoimen päätökseen saattaminen viivästyy väistämättä huomattavasti. Päätös tarkistetusta rakenteesta ja aikataulusta olisi tehtävä sen perusteella, mistä ratkaisusta saadaan Kreikan kannalta paras kaupallinen ja strateginen arvo. Viranomaiset eivät ole vielä päättäneet lähestymistavasta, ja alustava aikataulu on nyt odotettavissa maaliskuuhun 2020 mennessä.
- **Ateenan kansainvälisen lentoaseman 30 prosentin osuuden myynti (vuoden 2019 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus):** Tarjouskilpailumenettely etenee hyvin. Kreikan yksityistämisrahaston (TAIPED) hallitus päätti 31. tammikuuta 2020, että yhdeksällä sijoittajataholla on kelpoisuus siirtyä sitovien tarjousten vaiheeseen, mikä käynnisti tosiasiallisesti tämän vaiheen. Liiketoimi odotetaan saatavan päätökseen ennen vuoden loppua.
- **Julkinen kaasuyhtiö (vuoden 2019 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus):** Marraskuussa 2019 hyväksyttiin tarvittava lainsäädäntö, joka koskee yrityksen osittaista purkamista ja yksityistämisrahaston koko omistusosuuden (65 prosenttia) myyntiä. Julkisen kaasuyhtiön DEPA Infrastructure -yksikköä koskeva kansainvälinen tarjousmenettely käynnistettiin 9. joulukuuta 2019. Yksityistämisrahasto ja Hellenic Petroleum toimivat yhteismyyjinä (ne kauppaavat 100:aa prosenttia DEPA Infrastructure -yksikön osakepääomasta). Kansainvälinen tarjouskilpailu, joka koski 65 prosentin omistusosuuden myyntiä DEPA Commercial -yksikön osakepääomasta, käynnistettiin 23. tammikuuta 2020.
- **Egnatia (vuoden 2019 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus):** Egnatian moottoritien pitkäaikaisen toimiluvan myöntämisprosessille ovat olleet ominaisia järjestelmälliset viivästyksset ja ongelmat, jotka ovat osoitus omistajuuden puutteesta. Viranomaiset ovat korostaneet voimakasta sitoutumistaan liiketoimen etenemiseen. Edellisen tiukennettua valvontaa koskevan raportin jälkeen on otettu käyttöön kolme

tietulliasemaa, ja toimielimille on toimitettu yksityiskohtainen etenemissuunnitelma, jossa esitetään aikataulu kaikkien tarvittavien keskeneräisten toimien toteuttamiselle toukokuuhun 2020 mennessä. Etenemissuunnitelman täytäntöönpano on aloitettu, ja on olennaisen tärkeää jatkaa edistymistä ja toteuttaa kaikki tarvittavat toimet hyvissä ajoin ennen sitovien tarjousten jättämisen tarkistettua määräaikaa, joka on 26. kesäkuuta 2020.

- **Alueelliset satamat (vuoden 2019 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus):** Viranomaiset suhtautuvat myönteisesti siihen, että yksityistämistoimien rakenne (eli alitoimilupa, osakkeiden myynti) on joustava, jotta kullekin satamalle voidaan valita paras yksityistämistoimien rakenne. Parlamentti hyväksyi asiaa koskevan lakimuutoksen 12. helmikuuta, kun taas yksityistämisrahasto on aloittanut ulkopuolisten konsulttien rekrytoinnin neljän sataman omaisuuserien myyntiä varten.

JULKISHALLINTO

Viranomaiset pyrkivät edistämään digitaalista hallintoa, joka on yksi EU-maiden heikoimmista. Joistakin viivästyksistä huolimatta on odotettavissa, että maaliskuuhun 2020 mennessä saadaan valmiiksi uusi digitaali-strategia, jossa esitetään julkishallintoa koskevia hankkeita ja toimenpiteitä yleisen digitaalisen suorituskyvyn parantamiseksi. Hallinnon tehtävien ja vastuiden selkeys on uuden digitaali-strategian toteutuksen kannalta keskeistä. Tärkeissä hankkeissa on edistytty, kuten sähköisten palvelujen yhtenäisen alustan (gov.gr) luomisessa, julkisten järjestelmien yhteentoimivuuden lisäämisessä sekä kansalaisiin vaikuttavien prosessien yksinkertaistamisessa ja digitalisoinnissa. Myös yritysten raskaiksi kokemien prosessien yksinkertaistamisen olisi kuuluttava Kreikan ensisijaisiin tavoitteisiin.

Julkishallinnon kansliapäälliköiden nimittäminen etenee, ja johtajien valintaprosessi on aloitettu uudelleen. Viranomaisten mukaan kansliapäälliköiden nimitykset on tarkoitus saada päätökseen viimeistään maaliskuussa 2020, kun taas johtajat on tarkoitus saada nimitettyä viimeistään elokuussa 2020. On keskeisen tärkeää varmistaa, että johtajien ja jaostopäälliköiden tulevia nimityksiä varten suunnitteilla olevilla lakimuutoksilla turvataan siviilihenkilöstön ylimmän valintalautakunnan (ASEP) rooli prosessissa.

Viranomaiset ovat edistyneet jonkin verran julkisyhteisöjen ja julkisoikeudellisten laitosten⁽¹⁰⁾ ylemmän johdon virkoja koskevan avoimen valintamenettelyn perustamisessa. Valintamenettelyn odotetaan valmistuvan toukokuuhun 2020 mennessä. Avoimen valintaprosessin käyttäminen näiden oikeushenkilöiden toiminnassa vakiomenettelynä auttaa vahvistamaan niiden ammattimaista johtamista ja lähettämään selkeän viestin julkishallinnon politisoinnin purkamisesta. Jos joihinkin yhteisöihin ei sovelleta vakiomuotoista menettelyä julkisen politiikan erityistehtävien vuoksi, olisi perusteltua pitää poikkeukset mahdollisimman vähäisinä ja selkeisiin kriteereihin perustuvina ja varmistaa, että menettely mahdollistaa näiden julkisyhteisöjen tehokkaan johtamisen.

Viranomaiset ovat edelleen edistyneet henkilöresurssien hallintostrategian kehittämisessä. Lisäksi on saatu valmiiksi suurin osa digitaalisista organisaatiokaavioista ja työnkuvauksista, jotka olivat vuoden 2019 loppuun mennessä täytettäviä erityissitoumuksia. Eräät suuret julkisyhteisöt (mukaan lukien

⁽¹⁰⁾ Kreikassa näitä julkisen sektorin elimiä kutsutaan julkisoikeudellisiksi ja yksityisoikeudellisiksi oikeushenkilöiksi.

sosiaaliturvarahasto (EFKA) ja työllisyysrahasto (OAED)) on kuitenkin vielä otettava täysimääräisesti mukaan prosessiin, mikä on viranomaisten ensisijainen tavoite, jotta järjestelmän käyttöönotto saataisiin päätökseen huhtikuun 2020 loppuun mennessä. Työntekijöiden liikkuvuusjärjestelmä ja henkilökohtaisen suoriutumisen arviointi on vakiinnutettu koko julkishallintoon, ja suunnitteilla on muutoksia niiden jatkuvaksi tehostamiseksi. Viranomaiset ottivat lokakuussa 2019 käyttöön säännöt, joiden avulla julkisen sektorin toimijat voivat yhdistää kunkin toimenhaltijan yhteen työnkuvaukseen ja luoda näin yhteyden keskitettyyn maksatusviranomaiseen. Viranomaisten odotetaan tarkistavan näiden sääntöjen täysimääräisen noudattamisen huhtikuuhun 2020 mennessä.

Viranomaiset aikovat parantaa henkilöstövalintajärjestelmää ja luoda johdonmukaisen lähestymistavan työluokitusjärjestelmän virtaviivaistamiseksi. Siviilihenkilöstön ylimmän valintalautakunnan (ASEP) valtuutuslain tarkistamista varten on perustettu komitea, jonka tavoitteena on yksinkertaistaa ja nopeuttaa palvelukseenottomenettelyjä. Tässä yhteydessä olisi tärkeää, että ylimmän valintalautakunnan suunniteltu uudelleenjärjestely parantaisi myös sen valmiuksia hoitaa tehokkaasti sille annetut uudet tehtävät, joihin kuuluu muun muassa julkishallinnon johtajien valinnan valvonta.

Viranomaiset ovat vahvistaneet aikovansa hyväksyä vuoden 2020 puoliväliin mennessä erityissitoumuksen mukaisesti uuden kodifiointilain yhtenäistä työlainsäädäntöä varten. Viranomaiset ovat erittäin sitoutuneita aloitteeseen, sillä ne pitävät kodifiointiprosessia tilaisuutena tarkistaa perusteellisesti nykyistä oikeudellista kehystä. Useat valtion toimeenpanolain säännökset, muun muassa kodifioinnin keskuskomitean uudelleen perustaminen, auttavat tässä suhteessa, mutta tehtävän monimutkaisuuden vuoksi on tärkeää osoittaa siihen riittävästi resursseja.

Hyvää lainsäädäntöä koskevat valtion toimeenpanolain uudet säännökset tulivat voimaan tammikuussa 2020, ja niiden odotetaan parantavan lainsäädännön laatua ja vähentävän merkittävästi asiaankuulumattomia ja viime hetken muutoksia. Uusi lainsäädäntökehys sisältää kattavat vaikutustenarvioinnit, vakiomuotoiset julkiset kuulemiset ja tehostetun laadunvalvonnan. Valitulle henkilöstölle järjestetään asianmukaista koulutusta. Aloitteella voidaan parantaa huomattavasti lainsäädännön selkeyttä ja johdonmukaisuutta, mikä vaikuttaa myönteisesti investointiympäristöön. Siksi sen perusteellinen täytäntöönpano on ratkaisevan tärkeää. Toimeenpanolaki sisältää myös helmikuussa 2020 voimaan tulleita säännöksiä valtuuksien siirtämisestä ei-poliittiselle tasolle. Kun uusi laki on pantu täytäntöön, arvioiden mukaan kussakin ministeriössä noin 80 prosenttia päätöksistä tehdään pääjohtajatasolla.

Vakinaisen henkilöstön palkkaaminen etenee henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Sen sijaan väliaikaisen henkilöstön määrän kasvu on hidastunut, ja kasvun odotetaan hidastuvan edelleen vuoden 2020 aikana. Alustavien tietojen mukaan vuonna 2019 palkattujen vakinaisten virkamiesten määrä alitti selvästi poistuman, joka oli seurausta ennen kaikkea eläkkeelle jäämisestä. Väliaikaisen henkilöstön määrän odotetaan vähenevän vuonna 2020, koska tilapäiset opettajien ja kotiaavustajien toimet on tarkoitus muuttaa vakituisiksi palvelukseenottosuunnitelman mukaisesti. Operatiivisella tasolla viranomaiset suunnittelevat toimia väliaikaiseen henkilöstöön liittyvien seuranta- ja ohjausvalmiuksien parantamiseksi.

Uudet palkkasäännökset herättävät epäilyksiä yhtenäisen palkkataulukon noudattamisesta, mutta palkkataulukon ja palvelukseenottomenettelyjen keskitetyn valvonnan tehostamisessa on edistytty. Useilla lainsäädännön muutoksilla on otettu käyttöön lisäpoikkeuksia yhtenäiseen palkkataulukkoon, erityisesti lisien osalta.

Palkkataulukon noudattamiseen kohdistuvien riskien hallitsemiseksi viranomaiset päättivät ensimmäisenä askeleena perustaa ministeriöiden välisen komitean, jonka tehtävänä on varmistaa yleinen johdonmukaisuus ja tehostaa valvontaa. Samalla harkitaan lisätoimenpiteitä, jotka auttaisivat hallitsemaan riskejä vielä paremmin. Myönteistä kehitystä on viimeaikainen primaarilainsäädäntö, joka mahdollistaa keskitetyn maksatusviranomaisen toiminnan uudelleenorganisoinnin. Se on luonut puitteet pitkään viivästyneen tietotekniikkahankkeen toteuttamiselle. Hankkeella pyritään luomaan integroitu ja täysin digitaalinen palkanlaskentajärjestelmä kaikille julkishallinnon työntekijöille. Kreikan viranomaiset pohtivat, miten voitaisiin edetä uudistuksen viimeisessä vaiheessa, jossa keskitetyn maksatusviranomaisen tehtäväksi on tarkoitus antaa myös kaikkien palkkojen maksatus.

OIKEUSASIAT

Hallinnollisilta lainkäyttöalueilta alkanut asteittainen siirtyminen oikeudellisten asiakirjojen pakolliseen sähköiseen rekisteröintiin ja käsittelyyn etenee. Tämä on vuoden 2019 loppuun mennessä täytettävä erityissitoumus. Hankkeen monimutkaisuuden vuoksi aiemmin päästiin yhteisymmärrykseen siitä, että täysimääräinen käyttöönotto kaikissa tuomioistuimissa vuoden 2019 loppuun mennessä ei ollut teknisesti mahdollista. Sitoumusta arvioidaan sen perusteella, miten yhdennetyn oikeusasioden hallintajärjestelmän toisessa vaiheessa edistytään, ja täysimääräinen käyttöönotto on tarkoitus toteuttaa 36 kuukauden kuluessa asianomaisen sopimuksen aktivoinnista.

Viranomaiset etenevät, tosin jonkin verran viiveellä, yhdennetyn oikeusasioden hallintajärjestelmän toista vaihetta koskevan tarjouspyynnön julkaisemisessa, joka on vuoden 2020 puoliväliin mennessä täytettävä erityissitoumus. Sisäisistä hallintomuutoksista johtuvien viivästysten jälkeen viranomaiset ovat nyt sitoutuneet julkaisemaan tarjouspyynnön piakkoin. Kun otetaan huomioon aiemmatkin viivästykset, yhdennetyn oikeusasioden hallintajärjestelmän toisen vaiheen täysimääräinen täytäntöönpano ei ole teknisesti mahdollista alkuperäisessä aikataulussa eli vuoden 2020 puoliväliin mennessä. Sen vuoksi on perusteltua arvioida sitoumusta asianomaisen tarjouspyyntömenettelyn päättämisen jälkeen vuoden 2020 loppuun mennessä. Arvioinnissa on syytä käyttää myös hankkeen loppuunsaattamista koskevaa 36 kuukauden täytäntöönpanosuunnitelmaa. Näistä arviointiperusteista määrätään myös tarjouspyyntöasiakirjojen luonnoksessa.

Useiden lainsäädäntömuutosten jälkeen otetaan vaiheittain käyttöön pakollinen sovittelujärjestelmä, jonka voimaantuloa on lykätty kahdesti. Marraskuussa 2019 annetulla lainsäädännöllä otettiin käyttöön uudistettu sovittelukehys, jossa määritellään uudelleen ne riita-asiat, joihin sovelletaan pakollista sovittelua, sovittelun vähimmäiskustannukset sekä joukko menettelyllisiä ja teknisiä näkökohtia. Pakollisen sovittelujärjestelmän käyttöönoton ensimmäinen vaihe alkoi 15. tammikuuta 2020, ja se kattaa tietyt perheoikeudelliset riita-asiat. Toinen vaihe alkaa maaliskuussa 2020, ja siinä järjestelmä laajennetaan koskemaan ensimmäisen oikeusasteen tavanomaisia menettelyjä.

Uutta kansallista läpinäkyvyysviranomaista ollaan perustamassa asteittain, ja kansallisen korruptiontorjuntaa koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpano etenee. Viranomaisen on tarkoitus olla täysin toimintavalmis marraskuussa 2020. Korruptiontorjuntaa koskevan toimintasuunnitelman täytäntöönpano etenee yleisesti ottaen suunnitellusti, mutta joitakin ratkaisevia päätöksiä on edelleen tekemättä. Esimerkiksi varallisuuden takaisin hankinnasta ja varallisuuden hoitamisesta vastaavia toimistoja

koskevat lainsäädäntökehykset ovat vielä valmisteluvaiheessa, mikä merkitsee lisäviivästyksiä ennen kuin tämä korruptiontorjunnan kannalta keskeinen väline otetaan käyttöön. Kehyksen täytäntöönpanon tiivis seuranta, mukaan lukien poliittisten puolueiden rahoitus, talousrikosten torjunta ja sisäinen tarkastus, on ratkaisevan tärkeää.

Rikoslain ja rikosprosessilain muuttamisesta annetun lain muuttaminen on tervetullut toimi, mutta joitakin huolenaiheita on vielä jäljellä. Kesäkuussa 2019 tehdyillä muutoksilla merkittävin aktiivinen lahjontarikos lievennettiin rikoksesta rikkomukseksi. Vaikka luokituksen alentamisesta luovuttiin asteittain marraskuussa 2019, se vaikuttaa useisiin vireillä oleviin tapauksiin (ks. lisätietoja vuoden 2020 maaraportista). Viranomaiset ovat perustaneet komitean, jonka tehtävänä on panna täytäntöön jäljellä olevat korruption vastaisen valtioiden ryhmän suositukset rikoslakien alalla vuoden 2020 loppuun mennessä. Kansalliselle läpinäkyvyysviranomaiselle annetaan tarkkailijan asema komiteassa.